

UCHWAŁA NR XIX/181/2012
RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE
z dnia 24 lipca 2012 r.

w sprawie: zmiany uchwały nr XXVIII/312/2005 w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z dnia 05.09.2005 r. dokonująca aktualizacji zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2005-2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) w związku z art. 17 ust.1 pkt. 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 ze zmianami) Rada Miejska w Murowanej Goślinie uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się zapisy aktualizacyjne dokument p.n. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2005-2015, zmieniając jego nazwę na Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2012-2015, której tekst stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

W kolejnych latach realizacji strategii będzie ona weryfikowana odpowiednio do nowych uwarunkowań dotyczących potrzeb społeczności lokalnej.

§ 3

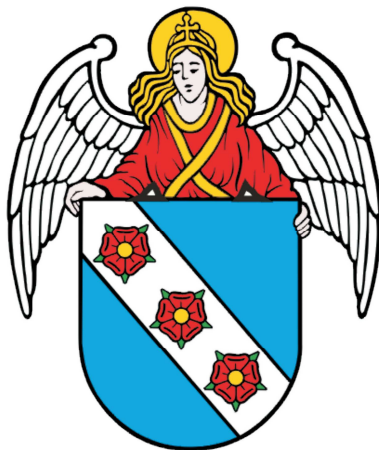
Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA NA LATA 2012-2015

URZĄD MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA

UL. POZNAŃSKA 18

62-095 MUROWANA GOŚLINA

www.murowana-goslina.pl

CZERWIEC 2012 r.

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	4
II.	CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY.....	6
2.1	Dane ogólne.....	6
	Położenie.....	6
	Powierzchnia.....	7
	Ludność.....	7
2.2	Infrastruktura społeczna.....	7
	Ochrona zdrowia.....	7
	Edukacja.....	9
	Kultura.....	11
2.3	Sfera społeczna.....	12
	Stan i struktura ludności.....	12
	Rynek pracy.....	13
	Pomoc społeczna.....	14
2.4	Strategiczne kierunki rozwoju.....	17
III.	DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ.....	18
3.1	Sytuacja rodzin.....	18
3.2	Bezrobocie.....	19
3.3	Bezdomność.....	22
3.4	Uzależnienia.....	24
3.5	Ubóstwo.....	31
3.6	Niepełnosprawność.....	33
3.7	Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.....	36
3.8	Pomoc społeczna.....	37
IV.	ANALIZA SWOT.....	47
4.1	Wprowadzenie.....	47
4.2	SWOT – Wsparcie dla rodzin.....	48
4.3	SWOT – Zjawisko bezrobocia.....	50
4.4	SWOT – Patologie i Uzależnienia.....	52

4.5 SWOT – Osoby w wieku starszym.....	53
--	----

V. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

SPOŁECZNYCH.....54

5.1 Cele strategiczne i operacyjne, projekty realizacyjne, źródła finansowania.....	54
5.2 Rodzina.....	55
5.3 Zjawisko bezrobocia.....	58
5.4 Uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz przemoc w rodzinie.....	60
5.5 Wsparcie osób starszych w funkcjonowaniu w środowisku.....	63

VI. EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....66

VII. ZAKOŃCZONE.....68

I WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument wskazujący na obszary życia społecznego oraz wyznaczający kierunki działań i ingerencji mających w szerokim znaczeniu wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie przystąpił po raz pierwszy do aktualizacji opracowanej w 2005 roku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Murowana Goślina. W związku z nowym kierunkiem zarządzania pomocą społeczną oraz przejęciem nowych zadań niezbędne jest wprowadzenie zmian szczególnie w części operacyjnej zawierającej cele strategiczne, które będą podlegać ciągłym zmianom, pojawią się nowe, ważne cele, a część straci swoją aktualność. Prace nad aktualizacją zostały rozpoczęte na początku 2012 roku, przyjęto, że strategia będzie obejmowała lata 2012-2015. Przygotowując aktualizację Strategii zbierano dane statystyczne na temat sytuacji społecznej i ekonomicznej gminy Murowana Goślina niezbędne do aktualizacji Strategii. Dzięki temu przeprowadzona została diagnoza kondycji sfery społecznej Miasta i Gminy Murowana Goślina kładąca silny nacisk na problemy społeczne z kręgu kryzysu rodziny, bezrobocia, uzależnień, patologii społecznych oraz działań na rzecz osób starszych. Diagnoza pozwoli na wdrożenie skutecznych metod aktywnego przeciwdziałania kryzysom rodziny, bezrobociu, uzależnieniom oraz stworzenie spójnego systemu współpracy podmiotów realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego i innych dziedzin życia mogących gwarantować kompleksowość i efektywność podejmowanych działań.

Okres realizacji zaktualizowanej Strategii przyjęto na trzy lata, co ułatwi władzom gminy formułowanie zadań. Strategia jest ściśle skorelowana z kluczowym dokumentem planistycznym na szczeblu lokalnym, czyli Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2010 -2020. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych oraz współdziałania instytucji i organizacji zarówno administracji rządowej, samorządowej jak i organizacji pożytku publicznego, zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz szeroko rozumianą integracją.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki, a także wypracowanie niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali miasta i gminy.

Urzeczywistnienie powyższych czynników wpisuje się w misję Miasta i Gminy Murowana Goślina wyznaczającej sobie za cel dążenie do osiągnięcia wysokiej jakości życia jej mieszkańców. Drogi do jej osiągnięcia prowadzą zarówno poprzez wzmacnianie mocnych stron i wykorzystywanie zarysowujących się szans, jak i na niwelowaniu deficytów i unikaniu pojawiających się zagrożeń ze strony wpływających na poziom życia ludności takich obszarów i uwarunkowań jak sfera społeczna, środowiskowa, edukacyjno-oświatowa, zdrowotna i ekonomiczna.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Murowana Goślina służyć będzie jako podstawa określająca kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej w latach 2012 – 2015.

II CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY

2.1. Dane ogólne.

Położenie

Miejsko-wiejska gmina Murowana Goślina jest jedną z 226 gmin województwa Wielkopolskiego, w tym jedną z 89 gmin miejsko – wiejskich. Położona jest w środkowej części województwa, na północnych obrzeżach powiatu poznańskiego, w odległości 20 km od centrum Poznania. Graniczy z gminami: Skoki, Kiszkowo, Pobiedziska, Czerwonak, Suchy Las, Oborniki, Swarzędz i Rogoźno.

Murowana Goślina stanowi jedną z 17 gmin powiatu poznańskiego. Jej usytuowanie w granicach powiatu obrazuje mapa.

Gmina Murowana Goślina w granicach powiatu poznańskiego oraz w otoczeniu gmin ościennych

Powierzchnia

Gmina Murowana Goślina zajmuje około 17 tys. ha (172,1 km²) powierzchni, co pozwala zaliczać ją do jednej z większych gmin województwa i powiatu - zajmuje 4 pozycję w powiecie i 50 w województwie.

Ludność

Gmina liczy 16 228 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2011 r.) w tym 10 148 zamieszkuje w mieście, pozostałe 6 080 zamieszkuje na terenach wiejskich. Mieszkańcy gminy zamieszkują w 38 zróżnicowanych pod względem demograficznym, gospodarczym i funkcjonalnym jednostkach osadniczych, tworzących układ administracyjno-przestrzenny. Wyróżnia się w nim miasto Murowana Goślina i 37 wsi, w tym 21 wsi sołeckich.

2.2. Infrastruktura społeczna

Ochrona zdrowia

Od 1 grudnia 1999 r. budynek ośrodka zdrowia zlokalizowany przy ul. Dworcowej 10 jest własnością Gminy Murowana Goślina, na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Obornikach a gminą. Aktualnie, podobnie jak innymi budynkami komunalnymi, ośrodkiem zarządza spółka „Lider”.

W Murowanej Goślinie funkcjonują przychodnie lekarza rodzinnego: przy ul. Dworcowej 10 i przy ul. Krętej 56 na Os. Zielone Wzgórza.

W 2008 roku w partnerstwie z Zarządcą Ośrodka Zdrowia firmą „Lider” budynek został zmodernizowany.

W nagłych wypadkach mieszkańcy obsługiwani są przez pogotowie ratunkowe w Poznaniu i zespół ratownictwa w Bolechowie. Oprócz podstawowej opieki zdrowotnej - lekarzy rodzinnych w Murowanej Goślinie funkcjonują też przychodnie specjalistyczne działające w ramach NFZ.

Z budynku Ośrodka Zdrowia przy ul. Dworcowej 10 usunięto podstawowe bariery architektoniczne i organizacyjne dla osób niepełnosprawnych i przystosowano obiekt do obsługi osób niepełnosprawnych w następującym zakresie:

- budynek przystosowany do przemieszczenia się osób niepełnosprawnych z poziomu „0” na I i II piętro – winda,
- wejście główne i przedsionek- znajduje się na poziomie „0”, bez przeszkód w postaci progów, drzwi automatyczne otwierane na fotokomórkę,
- toaleta dla niepełnosprawnych znajduje się na każdym piętrze budynku.

Budynek przychodni przy ul. Krętej umożliwia podjazd do drzwi wejściowych przez osoby niepełnosprawne, drzwi dwuskrzydłowe, szerokość drzwi umożliwia przejazd wózka inwalidzkiego.

Tabela nr 1: Podstawowa opieka zdrowotna - przychodnie lekarza rodzinnego.

Lp.	Nazwa	Adres	Czas pracy
1	Poradnia internistyczna	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00
2	Poradnia pediatryczna	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00
3	Pielęgniarki środowiskowo - rodzinne	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00
4	Położne środowiskowo - rodzinne	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Tabela nr 2 Poradnie specjalistyczne przyjmujące w ramach NFZ.

Lp.	Poradnia	Nazwa	Adres
1	Chirurgia ogólna	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
2	Chirurgia urazowo - ortopedyczna	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
3	Dermatologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
4	Neurologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
5	Otolaryngologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
6	Okulistyka	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
7	Urologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10

8	Ginekologia - Położnictwo	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
9	Ginekologia - Położnictwo	NZOZ EKMED	ul. Kręta 31
10	Gabinety Stomatologiczne	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
11	Gabinet Fizjoterapii		ul. Dworcowa 10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Edukacja

Gmina Murowana Goślina dużą wagę przywiązuje do edukacji. Rozwija się sieć przedszkoli. Realizowany jest program tworzenia na terenach wiejskich ognisk przedszkolnych: Przedszkole Niepubliczne „Raczek” w Rakowni – prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Rakowni, przedszkole publiczne w Długiej Goślinie i Białężynie, Niepubliczny punkt przedszkolny w Mściszewie – prowadzone przez Stowarzyszenie „Małe jest piękne”. Wszystkie przedszkola publiczne i niepubliczne oraz punkty przedszkolne prowadzone są przez osoby fizyczne lub stowarzyszenia. Na terenie gminy, oprócz gimnazjów i szkół podstawowych działa prowadzony przez powiat Zespół Szkół w którego skład wchodzi: 4-letnie Technikum kształcące w zawodach: technik żywienia i usług gastronomicznych, technik informatyk oraz 3-letnia Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcąca w zawodach: kucharz, mechanik, elektromechanik, blacharz samochodowy, lakiernik, monter mechatronik.

Tabela nr 3 Liczba i struktura szkół oraz przedszkoli.

L.p.	Placówki	Liczba – rok szkolny 2011/2012			Powierzchnia m ²
		uczniów	nauczycieli /etatów	oddziałów	
1.	Przedszkole „Promyk” w Murowanej Goślinie	95	6	4	570 całkowita ¹ 168 sale dyd.
2.	Przedszkole „Słoneczko” w Murowanej Goślinie	145	7	6	6 163 całkowita 463 sale dyd.
3.	Przedszkole „Leśne Skrzaty” w Przebędowie	76	5	4	180 sale dyd.
4.	Przedszkole Publiczne „Koniki Polne” w Długiej Goślinie i Białężynie	50	5	2	100 sale dyd.

¹ Powierzchnia całego terenu wraz z budynkami; dotyczy wszystkich szkół i przedszkoli w tabeli.

5.	Przedszkole Publiczne w Łopuchowie	58	7	3	140 sale dyd.
6.	Przedszkole Niepubliczne „Groszek” w Murowanej Goślinie	47	4	3	2050 całkowita 250 sale dyd.
7.	Przedszkole Niepubliczne „Klub Przedszkolaka” w Murowanej Goślinie	56	4	3	400 całkowita 100 sale dyd.
8.	Przedszkole Niepubliczne „Smocze Wzgórze” w Murowanej Goślinie	67	3	3	162 sale dyd.
9.	Przedszkole Niepubliczne „Raczek”	15	3	1	200 całkowita 34 sale dyd.
10.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Mściszewie	25	2	1	30 sale dyd.
11.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Murowanej Goślinie	331	26/ 26,6	15	6 308 całkowita 898 sale dyd.
12.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Murowanej Goślinie	475	39/35,3	19	8 652 całkowita 1 692 sale dydaktyczne
13.	Szkoła Podstawowa w Białężynie	79	11/ 8,00	6	5 004 całkowita 533 sale dyd.
14.	Szkoła Podstawowa w Łopuchowie	66	7	6	1 064 całkowita 350 sale dyd.
15.	Szkoła Podstawowa w Długiej Goślinie	64	10/8,7	6	16 914 całkowita 479 sale dyd.
16.	Gimnazjum nr 1 w Murowanej Goślinie	327	30/30,7	13	35360 całkowita 882 sale dyd.
17.	Gimnazjum nr 2 w Murowanej Goślinie	254	32 26,4	10	17 019 całkowita 1 371 sale dydaktyczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

W 2000 roku Rada Miejska oraz Zarząd Miasta i Gminy Murowana Goślina powołał Fundację Edukacyjną im. Jana Pawła II. Celem Fundacji jest wspieranie edukacji młodzieży, pochodzącej z rodzin wielodzietnych i niezdolnych z gminy Murowana Goślina, poprzez udzielanie stypendiów finansowych w celu umożliwienia odbywania nauki w szkole wyższej. W roku

akademickim 2011/2012 stypendium otrzymało 7 młodych ludzi, którzy rozpoczęli naukę na studiach wyższych. Łącznie Fundacja udzieliła wsparcia 70 młodym mieszkańcom naszej gminy rozpoczynającym studia akademickie.

Kultura

W gminie funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Murowanej Goślinie przy ul. Poznańskiej 16 oraz filia: Klub Osiedlowy „Zielone Wzgórza”. Mieszkańcom miasta i gminy proponuje różnorodne zajęcia m.in.: klub gier umysłowych, rytmikę, aerobik, naukę języków obcych, warsztaty fotograficzne, pracownię rzeźby i ceramiki, kluby modelarskie, pracownię plastyczne, klub rękodzieła artystycznego. Organizowane są także różnorodne imprezy, m.in. koncerty, konkursy recytatorskie, festiwale, przeglądy, konkursy plastyczne, konkursy przyrodnicze, wystawy, warsztaty, rajdy, turnieje szachowe, a także imprezy sportowe. Od 2008 roku w Ratuszu mieści się też Gminne Centrum Informacji. Centrum Informacji udziela informacji nie tylko o tym, co ciekawego można obejrzeć na terenie gminy, o jej walorach turystycznych, krajobrazowych, o szlakach rowerowych, bazie noclegowej i gastronomicznej. Pracownicy odpowiadają także na pytania o możliwościach wypoczynku na całym terenie Związku Międzygminnego Puszcza Zielonka zrzeszającego 6 gmin, choć formalnie centrum w Murowanej Goślinie nie jest przedstawicielstwem wszystkich gmin zrzeszonych w tym związku.

Oprócz GCI mieszczą się tu również inne instytucje: Biblioteka Publiczna, Izba Regionalna Ziemi Goślińskiej, Pracownia Archeologiczna - Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, a także punkt publicznego dostępu do Internetu i sala, w której organizowane są wystawy oraz spotkania mieszkańców.

W okresie letnim gmina Murowana Goślina organizuje cykl imprez, aby stworzyć ofertę kulturalną dla mieszkańców i wypoczywających turystów pt. „MUROWANE LATO”, są to m.in.: Targ Wiejski w Boduszewie, Festiwal Musica sacra - Musica profana w Długiej Goślinie (2 koncerty), Dożynki Gminne, Jarmark św. Jakuba. W 2009 i 2010 r. wraz z Jarmarkiem wystawiane było wielkie widowisko historyczne „Dzieje Murowanej Gośliny”.

2.3. Sfera społeczna

Stan i struktura ludności

W latach 1946-2004 miał miejsce dynamiczny wzrost liczby ludności. Dotyczy to szczególnie terenu miasta. Obrazuje to tabela.

Tabela nr 4 Zmiany w zaludnieniu miasta i gminy Murowana Goślina w latach 1931-2004.

Lp .	Rok	Liczba ludności w mieście	Liczba ludności na terenach wiejskich	Łącznie miasto i wieś
1.	1931	2482	6212	8694
2.	1946	2398	5040	7438
3.	1956	3100	4776	7876
4.	1980	4235	4917	9152
5.	1985	4540	5122	9662
6.	1990	7875	5105	12980
7.	1995	9202	5210	14412
8.	2000	9560	5321	14881
9.	2004	9818	5573	15391
10.	2011	10148	6080	16228

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Na dzień 31.12. 2011 r. w gminie Murowana Goślina mieszkało 16 228 osób, w tym:

- w mieście 10 148 osób,
- na terenach wiejskich 6 080 osób.

W roku 2011 odnotowano 188 urodzeń, w tym:

- dziewcząt 103
- chłopców 85

Liczba zgonów w 2011 r. wynosiła 108.

Tabela nr 5 Udział poszczególnych grup wiekowych mieszkańców wg stanu na 31.12.2011r.

Ludność wg wieku			
Wiek	Miasto	Wieś	Razem
0 – 18	1968	1414	3382
19 – 65	7182	3956	11138
Powyżej 65	998	710	1708
Razem	10148	6080	16228

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Jeszcze kilka lat temu cechą, która zdecydowanie odróżniała gminę Murowana Goślina od innych gmin była młodość jej społeczeństwa. Obecnie wśród mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina przeważają osoby w wieku produkcyjnym. Zjawisko to jest spowodowane przede wszystkim dalszym rozwojem osiedla Zielone Wzgórza w Murowanej Goślinie. Duży udział ludności w wieku produkcyjnym oznacza, iż mamy obecnie do czynienia z dużym zapotrzebowaniem na pracę ze strony tych osób. Sytuacja jest tym bardziej trudna, że w tej chwili w całej Polsce na rynek pracy wchodzi pokolenie wyżu demograficznego lat osiemdziesiątych. Perspektywa ta wymaga pewnych działań i podjęcia decyzji o możliwościach lokowania pracowników na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Rynek pracy

W Murowanej Goślinie funkcjonuje tzw. Goślińska Strefa Przemysłowa zlokalizowana przy ul. Polnej. To tam znajduje się większość zakładów dających zatrudnienie nie tylko mieszkańcom gminy. Z dużych zakładów zatrudniających mieszkańców gminy należy wymienić:

- Hilding Anders Polska Sp. z o.o. – (szwedzki producent materacy łóżkowych dla firmy Ikea), zatrudniający ponad 500 osób,
- zakład produkcyjny Firma Inline Poland sp. z o.o. (producent plastikowych opakowań jednorazowych), zatrudnia około 200 osób,

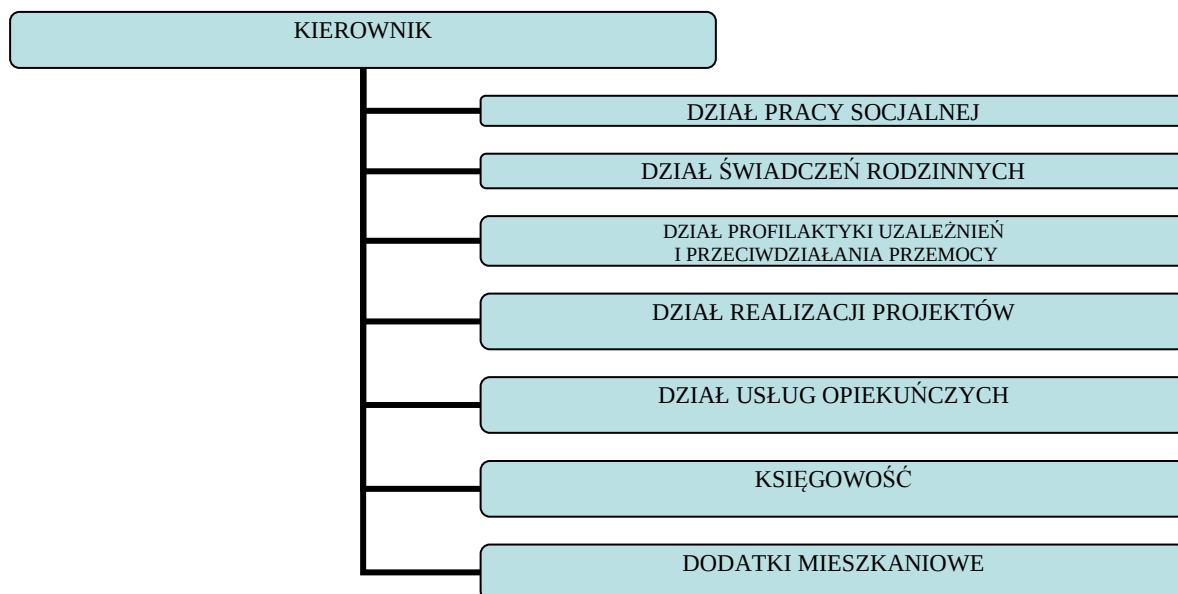
Dużą część osób aktywnych zawodowo pracuje w rolnictwie, leśnictwie, doświadczałnictwie: Nadleśnictwo Łopuchówko (20 osób), Zakład Hodowli Roślin „Smolice” w Przebędowie (29 osób) oraz handlu: Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Rolnik” (60 osób), Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zielone Wzgórza”, banki. Dużym pracodawcą są jednostki samorządowe - Urząd Miasta i Gminy

wraz z jednostkami (96 osób, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Kultury i Biblioteka), placówki oświatowe (184 etaty - szkoły podstawowe, gimnazja), przedszkola (40 osób). W Gminie Murowana Goślina istnieją także niewielkie prywatne zakłady zatrudniające do 5 pracowników. Są to przeważnie zakłady z wieloletnią tradycją, zatrudniające mieszkańców Murowanej Gośliny. Ponadto potencjał Strefy Aktywności Gospodarczej miasto chce wzmocnić dodatkowo powstaniem „Inkubatora Przedsiębiorczości”. Gmina stara się również zainteresować potencjalnych inwestorów przez promocję gospodarczą. Dzięki tym działaniom zmniejsza się lokalne bezrobocie. Na terenach wiejskich prowadzenie części gospodarstw rolnych nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Niskie dochody z gospodarstw uzupełniane są w miarę możliwości pracą rolnika lub członków jego rodziny poza gospodarstwem. Tradycyjnym rynkiem pracy dla dużej części mieszkańców Murowanej Gośliny jest Poznań oraz gmina Czerwonak, gdzie w odległości kilku kilometrów od os. Zielone Wzgórza znajdują się fabryki Solaris, El-Cab, Fabryka Produkcji Specjalnej Pressta i Pressa Narzędziownia.

Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje od 1990 roku, zatrudniając obecnie 11 pracowników (10,25 etatów) i 20 osób na umowę zlecenie (w tym opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych, wychowawcy w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych, klubach młodzieżowych, specjaliści świadczący porady w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy).

Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej:

Zadaniem Ośrodka jest kreowanie gminnej polityki społecznej zmierzającej do poprawy warunków życia społeczeństwa oraz pomocy społecznej umożliwiającej osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że główne problemy stanowią:

- proces starzenia się społeczeństwa,
- niezaspokojone potrzeby osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych,
- marginalizacja życia rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- uzależnienie od alkoholu,
- przemoc w rodzinie (wzrost zgłoszeń dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie spowodowany jest większą świadomością społeczeństwa na temat tego problemu).

Tabela nr 6 Przyczyny przyznania pomocy w latach 2005 - 2011

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem w wg stanu na 31.12.2011r.						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ubóstwo	287	267	182	148	144	163	152
Sieroctwo	0	0	0	0	1	0	0
Bezdomność	5	6	1	6	8	14	10

Potrzeba ochrony macierzyństwa:	104	98	69	77	75	73	60
w tym wielodzietność	61	58	23	49	45	43	39
Bezrobocie	226	189	122	73	74	88	93
Niepełnosprawność	118	110	81	107	114	105	86
Długotrwała lub ciężka choroba	111	106	84	112	132	116	102
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	78	77	51	58	62	58	56
w tym rodziny niepełne	45	52	37	39	45	41	42
w tym rodziny wielodzietne	37	28	17	23	20	16	15
Przemoc w rodzinie	2	3	4	4	10	3	2
Alkoholizm	16	23	24	25	34	28	22
Narkomania	0	0	0	1	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	5	0	8	6	6	7
Zdarzenie losowe	3	8	2	8	4	2	4
Sytuacja kryzysowa	0	1	0	2	2	4	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	122	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Szczegółnej ochrony wymagają: rodziny wielodzietne, osoby samotnie wychowujące dzieci, osoby starsze oraz niepełnosprawne.

Od 2008 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Projekty Systemowe, które są współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekty te kierowane są do niepracujących kobiet w wieku aktywności zawodowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które dzięki zdobyciu kwalifikacji zawodowych będą mogły stać się niezależne od pomocy z OPS oraz wrócić na rynek pracy. Cele, które zostaną osiągnięte przez realizowane projekty, to:

- przełamanie barier psychologicznych utrudniających bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo kobietom podjęcie decyzji w znalezieniu pracy,
- poprawienie umiejętności w/w kobiet w poruszaniu się po rynku pracy,
- nabycie nowych kwalifikacji zawodowych,
- rozwój umiejętności wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W celu ułatwienia dostępu do skorzystania z oferty pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej została stworzona strona internetowa Ośrodka Pomocy Społecznej, która zawiera aktualne informacje o działalności, akty prawne i druki. Siedziba Ośrodka Pomocy społecznej znajduje się na II piętrze Ośrodka Zdrowia w Murowanej Goślinie. Z budynku usunięto podstawowe bariery architektoniczne i organizacyjne dla osób niepełnosprawnych.

2.4. Strategiczne kierunki rozwoju

Wypływająca z wizji miasta i gminy Murowana Goślina oraz jednego ze strategicznych celów w postaci **Rozwoju Lokalnego Rynku Usług – jako warunek konkurencyjności gminy: Usługi dla ludności** strategia rozwiązywania problemów społecznych dąży do poprawy jakości życia mieszkańców.

Opierając się na analizie silnych i słabych stron szeroko pojętego rozwoju gminy, strategia rozwiązywania problemów społecznych drogą diagnozy sfery społecznej wskazuje zasoby i deficyty tego obszaru. Formułuje jednocześnie cele konieczne do osiągnięcia zakładanej poprawy jakości życia mieszkańców. Jej założenia wychodzą naprzeciw potrzebom społecznym, jednakże ich realizacja zależna będzie od współpracy i zaangażowania szerokiego grona osób i podmiotów.

Założenia strategii wyznaczają pewne kierunki działania, ale nie stanowią zamkniętego dokumentu, pozwalając tym samym na wprowadzanie zmian i dostosowywanie tych zapisów do pojawiających się problemów społecznych na terenie miasta i gminy Murowana Goślina.

Cele te obejmują przede wszystkim problemy rodzin, osób pozostających bez pracy, a także osób niepełnosprawnych i starszych oraz osób dotkniętych problemem uzależnień.

III DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

3.1. Sytuacja rodzin

Rodzina stanowi podstawowe i niezastąpione środowisko, w którym rodzą się i wychowują następne pokolenia. Wypełniając swoją funkcję zwłaszcza wychowawczą rodzina wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Problemy rodzin dotyczą wielu trudności, które pod postacią bezrobocia, niepełnosprawności, alkoholizmu, narkomani, ubóstwa, sieroctwa, bezdomności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyraźnie utrudniają lub wręcz uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie. Podstawową przesłanką wyboru rozwiązań polityki na rzecz poprawy sytuacji rodzin powinien być powszechny szacunek i akceptacja wartości rodzinnych oraz przekonanie, że wydatki na rzecz rodziny wychowującej dzieci stanowią inwestycję, która w przyszłości przyniesie społeczeństwu określone korzyści.

Struktura oddziaływań prorodzinnych w Mieście i Gminie Murowana Goślina.

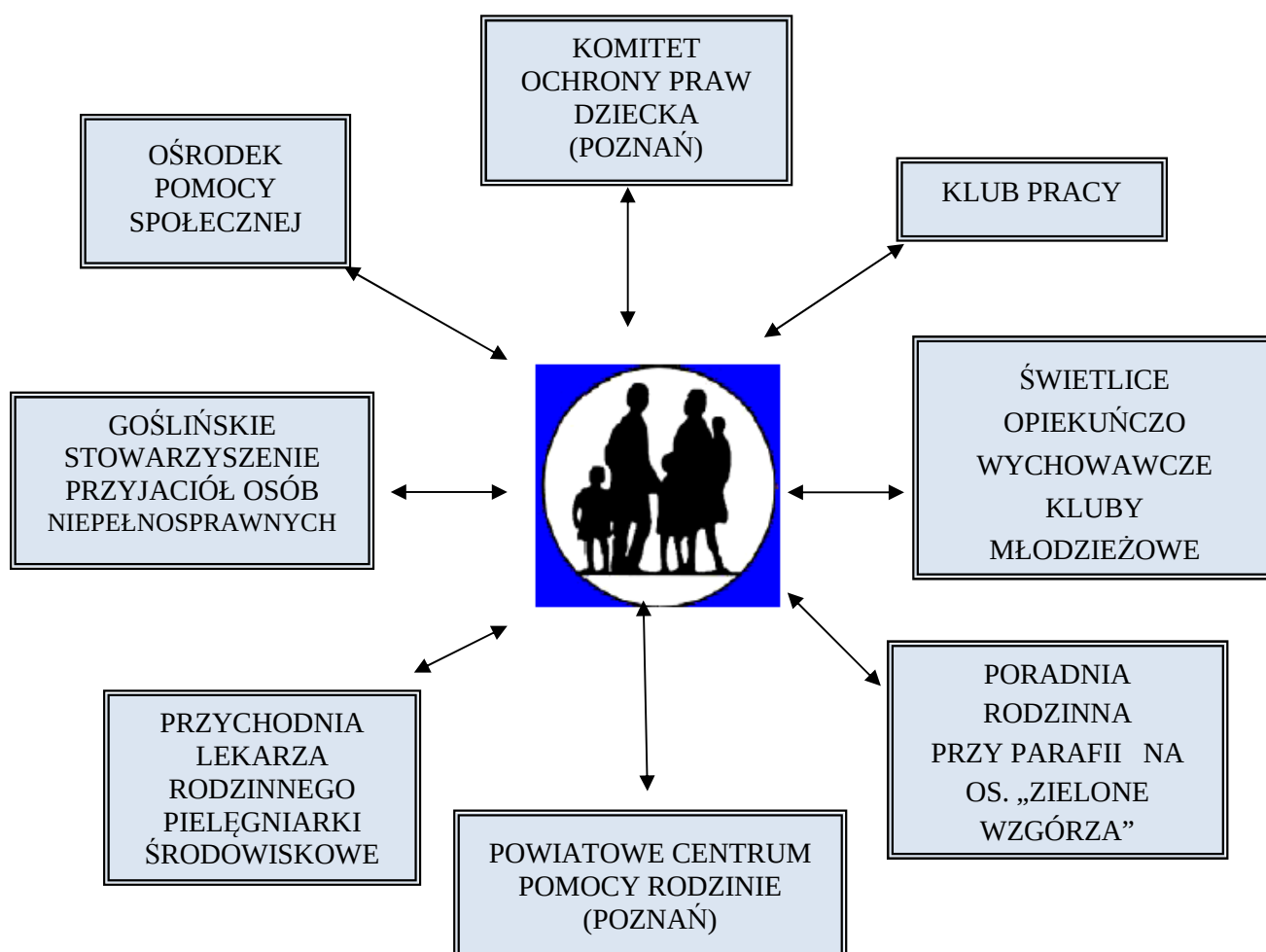

Tabela nr 7 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2005 – 2011.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin ogółem	78	77	51	58	62	58	56
W tym na wsi	46	39	32	31	38	37	32
Liczba osób w rodzinach	388	339	218	245	253	245	215
W tym:							
rodziny wielodzietne - ogółem	37	28	17	23	20	16	15
w tym – na wsi	27	17	12	14	13	11	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.2 Bezrobocie

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Pomoc dla osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej łączy się ze wzrostem zadań i wydatków oraz koniecznością dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia ma praca socjalna oraz działania środowiskowe dotyczące aktywizacji osób bezrobotnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie, jak

również technika kontraktu socjalnego, która pozwala na to, by pomoc uzależniona była i stymulowała aktywność osoby bezrobotnej i jego rodziny.

Tabela nr 8 Liczba osób zarejestrowanych w latach 2002- 2011

Stan na 31.12	bezrobotni ogółem	w tym		
		kobiety	mężczyźni	z prawem do zasiłku
rok 2002	767	408	359	166
rok 2003	725	388	337	111
rok 2004	760	450	310	109
rok 2005	664	434	230	99
rok 2006	546	387	159	77
rok 2007	286	196	90	40
rok 2008	125	81	44	38
rok 2009	310	170	140	103
rok 2010	306	179	127	90
rok 2011	315	185	130	93

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na dzień 31.12.2011 z terenu gminy Murowana Goślina zarejestrowanych było ogółem 315 bezrobotnych

w tym:

kobiety	185 osób,
mężczyźni	130 osób,
osoby w wieku do 25 lat	74 osoby,
osoby pow. 50 roku życia	79 osób
niepełnosprawni	14 osób,
pobierający zasiłki	93 osoby
długotrwale bezrobotni	63 osoby.

Liczba bezrobotnych w Gminie, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu wyniosła na koniec 2011 roku 315 osób, natomiast liczba bezrobotnych na koniec 2008 roku wynosiła 125 osób i była o 161 osób niższa niż w roku 2007 oraz o 642 osoby niższa, niż na początku analizowanego okresu. Na podstawie danych statystycznych widać wyraźnie, że od 2002 roku do 2008 roku malała ilość osób bezrobotnych w gminie

Murowana Goślina. Na koniec 2011 roku pracy nie miało 185 kobiet i 130 mężczyzn, ogółem 315 osób. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych 59% stanowiły kobiety, których sytuacja na rynku pracy jest specyficzna (zróżnicowanie wiekowe, wykształcenie, stan cywilny) i tym samym trudniejsza niż mężczyzn. Z prawem do zasiłku, na koniec 2011 roku pozostawały 93 osoby bezrobotne. Pojawienie się w 2009 roku większej liczby bezrobotnych w stosunku do lat ubiegłych spowodowane jest kryzysem gospodarczym, który dotknął też Murowaną Goślinę, były zwolnienia grupowe, część z firm ograniczyła zatrudnienie. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest także wzrost liczby osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładów pracy.

Dzięki inicjatywie władz Gminy Murowanej Gośliny, Centrum Edukacji i Pracy, NSZZ „Solidarność”, oraz Powiatowego Urzędu Pracy od grudnia 2002 r. działa Klub Pracy OHP. Działalność Klubu obejmuje pozyskiwanie ofert pracy stałej i dorywczej, organizowanie mini giełd pracy z pracodawcami i bezrobotnymi. Klub dzięki swym działaniom ułatwia kontakt pomiędzy przedsiębiorcami zgłaszającymi chęć zatrudnienia, a osobami zarejestrowanymi w Klubie. Prowadzone jest doradztwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy, które przyczynia się do rozpoznania lokalnych potrzeb rynku pracy, a tym samym zapobiegania poszerzającemu się bezrobociu. Lider Klubu w bazie danych gromadzi informacje o osobach poszukujących pracy oraz o ofertach pracy co pozwala kojarzyć potencjalnego pracownika z pracodawcą.

Oferty pracy wywieszane są w gablocie informacyjnej, a od roku 2009 pojawiają się również na stronie internetowej www.forum.murowana-goslina.pl w zakładce Oferty Klubu Pracy. Organizowane są kursy oraz warsztaty dla osób aktywnie poszukujących pracy, które obejmują m.in. przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, zasady asertywnego zachowania, techniki autoprezentacji, świadomość mocnych stron własnej osobowości. W Klubie Pracy od początku jego działalności, czyli od 2002 roku zarejestrowano ponad 2000 osób z czego w roku 2011 zarejestrowano 393 osoby z miasta i gminy Murowana Goślina, w 2011 roku zatrudnienie znalazły 34 osoby.

Jedną z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, z której korzysta Miasto i Gmina Murowana Goślina jest umożliwienie doskonalenia kwalifikacji

zawodowych absolwentom różnego typu szkół poprzez staże absolwenckie. Ośrodek Pomocy Społecznej jak i Urząd Miasta i Gminy w trakcie odbywania stażu przez absolwenta ma możliwość sprawdzenia jego przydatności zawodowej. Absolwent odbywa staż na podstawie umowy zawartej przez Powiatowy Urząd Pracy z pracodawcą. Staże dają absolwentom możliwość zaprezentowania swoich umiejętności oraz pozyskania doświadczenia zawodowego. Korzyści są także po stronie pracodawcy, gdyż zatrudniając absolwentów ma do dyspozycji ludzi młodych, otwartych na wiedzę, pełnych zapału i energii. Ośrodek Pomocy Społecznej od 2007 roku organizuje staże, do końca 2011 roku skorzystało z nich 8 stażystów, z czego dwie osoby zostały zatrudnione. W Urzędzie Miasta i Gminy od 2007 do 2011 roku ze staży skorzystało 16 osób z czego zostało zatrudnionych 5 osób.

Tabela nr 9 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w latach 2005 – 2011

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin ogółem	226	189	122	73	74	88	93
W tym na wsi	128	108	72	39	38	47	44
Liczba osób w rodzinach	884	698	468	251	249	269	280

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.3 Bezdomność

Osobą bezdomną w Polskim porządku prawnym jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy, niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Wpływ na powstawanie zjawiska bezdomności ma wiele czynników, wśród których do najważniejszych należą: czynniki społeczno-ekonomiczne, czynniki związane z patologiami i chorobami, czynniki natury prawno-administracyjnej oraz czynniki psychologiczne.

Na terenie miasta i gminy Murowana Goślina zjawisko bezdomności występuje w postaci marginalnej. Do grona tak opisywanych ludzi zalicza się 10 osób, które z uwagi na niską skalę zjawiska bezdomności mają zagwarantowaną pomoc i wsparcie. Większość z tych osób nie pochodzi z terenu miasta i gminy Murowana Goślina, tylko są to mieszkańcy Ośrodka Wychodzenia z Bezdomności „New Life Center” w Długiej Goślinie. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina ma obowiązek zapewnienia osobom bezdomnym schronienia, posiłku i ubrania.

W miejscowości Długa Goślina znajduje się Ośrodek Wychodzenia z Bezdomności „New Life Center”, otwarty w maju 2006. Powstał on z myślą pomocy osobom wykluczonym społecznie, bezdomnym i wychodzącym z zakładów penitencjarnych, pragnącym odnaleźć swoje miejsce w społeczeństwie i wykazującym chęć zmiany dotychczasowego życia. Ośrodek posiada kadrę terapeutów wraz z psychologiem, pracownikiem socjalnym i pielęgniarką. W chwili obecnej dysponuje 13 miejscami. W najbliższej przyszłości planowana jest budowa budynku edukacyjnego. Jest to Ośrodek o charakterze zamkniętym. Z osobami pragnącymi podjąć terapię przeprowadzane są rozmowy kwalifikacyjne, które decydują o przyjęciu do Ośrodka. Uczestnicy uczą się nowego podejścia do życia, dyscypliny i rutynowego wypełniania codziennych obowiązków, odpowiedzialności i rzetelności. W ramach programu przeprowadzane są lekcje angielskiego, nauka obsługi komputera, lekcje w zakresie wykonywania prac budowlanych, podstawy mechaniki samochodowej. Uczestnicy programu mają zapewniony nocleg, posiłki, opiekę medyczną i socjalną przez cały okres programu. Ośrodek działa przy Fundacji „Bread Of Life”, którego misją jest pomaganie, wspieranie oraz aktywizowanie osób, które z różnych powodów znajdują się na marginesie życia społecznego i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie same powrócić do społeczeństwa i normalnego życia. Ośrodek Pomocy Społecznej ściśle współpracuje z Fundacją „Bread Of Life” w działaniach zmierzających do poprawy warunków socjalno-bytowych mieszkańców gminy Murowana Goślina.

Tabela nr 10 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w latach 2005 - 2011.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin ogółem	5	6	1	6	8	14	10
W tym na wsi	2	2	0	3	3	8	4
Liczba osób w rodzinach	5	6	1	6	8	16	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.4 Uzależnienia: Alkoholizm i Narkomania

Alkoholizm

Alkoholizm jest zjawiskiem, które dotyka wielu mieszkańców naszej gminy w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Proces wychodzenia z uzależnienia jest długotrwały, jednak daje możliwość powrotu do trzeźwego życia. Alkoholizm jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Każdy człowiek uzależniony od alkoholu ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszenia jego godności osobistej. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną powstawania innych problemów: zdrowotnych oraz problemów materialnych, zawodowych i wychowawczych. Powoduje zaburzenie relacji między członkami rodziny. Alkohol sprzyja występowaniu agresji, stosowaniu przemocy wobec członków rodziny, stosowaniu niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci, kryzysowi a nawet rozpadowi rodziny. W rodzinach długotrwale nadużywających alkohol często wzorzec picia powielają dzieci. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych i obniżania się wieku osób sięgających po alkohol. Coraz częściej interwencje w leczeniu alkoholizmu rozpoczyna się od nieuzależnionych członków rodzin uwikłanych w problem alkoholowy.

Tabela nr 11 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu i w latach 2005 - 2011.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin ogółem	16	23	24	25	34	28	22
W tym na wsi	7	11	12	12	17	12	12
Liczba osób w rodzinach	60	81	85	71	90	73	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Kluczowym dokumentem na podstawie, którego prowadzona jest realizacja działań jest Gminy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalony corocznie przez Radę Miejską. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powoływana przez Burmistrza Miasta i Gminy. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych figuruje 245 osób (wg stanu na 14.06.2012r.) zgłoszonych przez członków rodziny, pracowników socjalnych, policję i inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia. W 2011 roku wpłynęło 10 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Tabela nr 12 Procedura postępowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2006-2011.

GKRPA	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	15	13	26	15	16	10
Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu	4	1	4	3	3	3
Osoby skierowane na badanie przez biegłych	13	11	17	21	21	18

Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia.	14	7	13	17	9	20
--	----	---	----	----	---	----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Murowanej Goślinie.

Gminna Komisja zaopiniowała 85 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w tym 22 na sprzedaż jednorazową). Na terenie gminy znajdują się 63 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 13 w których sprzedaje się alkohol do spożycia w miejscu sprzedaży. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę mieszkańców 16 228 w stosunku do liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, wynika, że na jeden punkt sprzedaży przypada 257 mieszkańców.

Tabela nr 13 Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Murowana Goślina.

Rodzaj zezwolenia	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży	53	53	39	36	50
Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu do spożycia na miejscu sprzedaży	16	18	6	7	13
Liczba zezwoleń jednorazowych na sprzedaż alkoholu	20	21	19	16	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.

Wielkość środków uzyskanych przez Gminę w roku 2011 z tytułu wydanych zezwoleń wyniosła 318 482,61 zł.

Narkomania

Narkomania - potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od grupy substancji o silnym działaniu psychoaktywnym, które mogą być pochodzenia naturalnego lub syntetycznego wpływających na czynność mózgu.

Od początku lat dziewięćdziesiątych obserwujemy w naszym kraju znaczny wzrost rozmiarów problemu narkotyków. Szybko zwiększało się rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych. Rosły w znacznym tempie wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii i ich ograniczenie jest profilaktyka, która ma na celu m.in. informowanie o ich szkodliwych następstwach. Programy profilaktyczne powinny informować o mechanizmach uzależnienia, zwracać uwagę na umiejętność odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

Zadania Przeciwdziałania Narkomanii realizowane są w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii od 2009 roku, Program dostosowany jest do specyfiki problemów narkomanii i uwzględnia lokalne możliwości pomocy. W 2007 roku na terenie Gminy Murowana Goślina zostały przeprowadzone badania nt. „Problemów substancji psychoaktywnych w ocenie mieszkańców”. Wśród 176 badanych dorosłych, 98 osób spotkało się na terenie gminy z osobami uzależnionymi bądź zażywającymi narkotyki regularnie. 20 osób przyznało się do eksperymentowania z marihuaną, a 5 z amfetaminą. Wśród badanych uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych 37% przyznało, że nie zna miejsc w których można łatwo kupić marihuanę lub haszysz, natomiast pozostałe 63 % wskazało: dyskotekę, park, mieszkanie dilerów i szkołę. Z danych Komisariatu Policji oraz Straży Miejskiej wynika, że w 2008 roku odnotowano jeden przypadek wprowadzenia do obrotu środków odurzających, natomiast w 2007 roku 7 przypadków udzielania lub nakłaniania do zażywania narkotyków, a w 2006 roku 3 przypadki. W 2011 roku terapeuta ds. narkomanii udzielił 34 porady indywidualne. Z tego cztery osoby objęte zostały programem terapeutycznym (w tym 2 kobiety, 2 mężczyzn).

Tabela nr 14 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu narkomani w latach 2005 - 2011.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin ogółem	0	0	0	1	1	1	1
W tym na wsi	0	0	0	1	1	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0	3	2	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Przemoc w rodzinie

Bardzo ważną kwestią jest stworzenie jednolitego i wielopoziomowego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie z naciskiem na skuteczną ochronę ofiar przemocy, rozwój profilaktyki jako formy zapobiegania przemocy w rodzinie oraz zmianę podejścia społeczeństwa do tego problemu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy istnieje od 2008 roku. Został opracowany z myślą o tworzeniu i rozwijaniu spójnego i wielopoziomowego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy. W 2008 roku został powołany Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W latach 2008 – 2009 zespół objął opieką 9 osób, z tego 3 rodziny objęte są w dalszym ciągu opieką. Zadania zespołu to prowadzenie zintegrowanych działań specjalistów różnych służb w zakresie zwalczania i zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie, diagnozowanie zjawiska w konkretnym przypadku, a także rozpowszechnianie materiałów i ulotek informacyjnych.

Pod koniec 2011 roku w związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Celem działania powołanego Zespołu jest w szczególności: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, integrowanie

i koordynowanie działań przedstawicieli instytucji zaproszonych do uczestnictwa w Zespole oraz specjalistów pracujących w lokalnych grupach roboczych, wypracowanie metod i form pomocy, inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji, których dotyczy problem przemocy.

Z danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie wynika, że z każdym rokiem wzrasta liczba przeprowadzanych interwencji domowych.

Tabela nr 15 Interwencje domowe policji.

Interwencje domowe	w tym					
	2005	2006	2007	2009	2010	2011
Przemoc w rodzinie	45	51	72	132	241 ²	181
Procedura „Niebieska Karta”	17	13	7	5	14	bd

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

W trakcie interwencji powzięto podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 Kodeksu karnego, tj. znęcania się, w wyniku których wszczęto postępowania karne. Szczegółowe dane odnośnie wszczętych postępowań przedstawia tabela nr 14.

Tabela nr 16 Wszczęte postępowania.

Wszczęte postępowania w związku z art. 207 KK	w tym					
	2005	2006	2007	2009	2010	2011
Wszczęcie sprawy	10	15	7	15	11	7
Wniesienie aktu oskarżenia	4	5	3	15	7	1

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

² Dane z 2010r. dotyczą ogółu przeprowadzonych przez Policję interwencji.

Zasoby służące realizacji działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy

Aktualnie na terenie gminy Murowana Goślina działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy, prowadzący działalność edukacyjną, profilaktyczną, interwencyjną i diagnostyczną. Punkt kieruje swoje działania zarówno do osób pijących szkodliwie, uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem jak i członków ich rodzin, oraz ofiar i sprawców przemocy. Z oferty Punktu mogą korzystać również osoby, które w swojej pracy stykają się z osobami uzależnionymi, lub zagrożonymi wystąpieniem patologii czy członkami ich rodzin, konsultując się z innymi specjalistami i korzystając z zasobów bibliotecznych. Żadna z usług Punktu nie wiąże się z wydatkami finansowymi dla korzystających, jego statutowym celem jest przede wszystkim:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin (współuzależnienie),
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- udostępnianie materiałów edukacyjnych: prowadzenie biblioteczki profilaktycznej,
- prowadzenie bazy danych instytucji, placówek, stowarzyszeń zajmujących pomocą uzależnionym i ich rodzinom,
- prowadzenie telefonu zaufania,
- wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy domowej.

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy porad udzielają następujący specjaliści:

- psycholog,
- prawnik,
- terapeuta ds. uzależnień od alkoholu,
- terapeuta ds. uzależnień od narkotyków.

Na terenie gminy Murowana Goślina działają trzy grupy wsparcia dla uzależnionych (AA – Anonimowi Alkoholicy):

- w Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Dworcowej 10 w Murowanej Goślinie,
- przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem św. Tymoteusza w Białężynie,
- przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa w Murowanej Goślinie.

Funkcjonuje też grupa wsparcia dla współuzależnionych działająca przy Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Dworcowa 10 w Murowanej Goślinie.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii działają Świetlice Opiekuńczo – Wychowawcze oraz Kluby Młodzieżowe zapewniające wsparcie dzieciom z rodzin zagrożonych bądź uwikłanych w sytuacje uzależnienia od alkoholu.

Kluby Młodzieżowe i Świetlice Opiekuńczo-Wychowawcze:

- KM „Niezastąpione Asiory” w Przebędowie,
- KM " Holiday In " os. Zielone Wzgórza,
- KM „Biedronki” w Uchorowie,
- ŚOW „Słoneczni” w Długiej Goślinie,
- ŚOW „Słoneczko” w Murowanej Goślinie,
- ŚOW „Dom Radości” przy Parafii pw. Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa.

3.5 Ubóstwo

W każdym społeczeństwie obok ludzi, którzy są w stanie zaspokoić wszystkie swoje potrzeby, istnieją też ludzie, których nie stać na zaspokojenie nawet najbardziej elementarnych potrzeb. Ubóstwo jest zatem czymś realnym – przybiera różne oblicza – może chodzić o bardzo niskie dochody,

złe odżywianie, niski standard mieszkania, brak miejsca do zamieszkania, brak opieki zdrowotnej.

Ubóstwo jest zjawiskiem złożonym, posiadającym zarówno aspekty ilościowe (np. wskaźnik dochodu uzyskiwanego przez gospodarstwa domowe), jak i jakościowe (np. inne wskaźniki sytuacji materialnej – posiadanie rozmaitych dóbr, dostępność do takich społecznie istotnych wartości, jak wykształcenie, opieka medyczna, możliwości korzystania z różnych form wypoczynku, rozrywki itp.). Ustalanie linii ubóstwa, a więc osób, które z tego powodu kwalifikują się do uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej, opiera się w zasadzie na oszacowaniu bieżących dochodów danego gospodarstwa czy osoby. Należy zatem pamiętać, że używając terminu ubóstwa, jesteśmy w stanie wskazać nie tyle gospodarstwa domowe, czy osoby żyjące w sferze ubóstwa, ale żyjące w tzw. strefie niskich dochodów. Ubóstwo jest dopiero efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie znalezienia się dochodu rodziny na tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy tym osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej wyznaczonej na podstawie minimum socjalnego przy jednoczesnym występowaniu jednej z przesłanek takich jak bezrobocie, trudna sytuacja życiowa.

Poważny spadek dochodów z największą siłą dotknął rodziny z dziećmi na utrzymaniu oraz rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności lub problemami z obszaru uzależnień. Zjawisko ubóstwa pojawia się w wielu rodzinach, wśród młodej i aktywnej zawodowo populacji a także dotknęło dzieci. Od 2005 roku liczba rodzin i osób korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa z roku na rok malała, a od 2008 roku utrzymuje się na podobnym poziomie. Ubóstwo dotyczy zwłaszcza rodzin o licznych potomstwie. Grupą najbardziej narażoną na ubóstwo są dzieci w wieku do 15 lat. Dzieci w rodzinach biednych bywają niedożywione i pomimo znacznego udziału wydatków na żywność, ilościowe i jakościowe spożycie artykułów żywnościowych odbiega w nich od norm minimalnych. W celu złagodzenia skutków ubóstwa wśród najmłodszych grup społeczeństwa Ośrodek Pomocy Społecznej podjął akcję dożywiania dzieci z rodzin najuboższych w szkołach.

W 2011 roku z pomocy w formie dożywiania skorzystało 121 dzieci.

W 2011 roku Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą z tytułu ubóstwa 152 rodziny, w skład tych rodzin wchodziły 431 osoby.

Tabela nr 17 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w latach 2005 – 2011.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin ogółem	287	267	182	148	144	163	152
W tym na wsi	159	150	108	82	80	85	69
Liczba osób w rodzinach	1118	1006	705	507	464	489	431

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

3.6 Niepełnosprawność

Spółeczeństwo składa się z ludzi o różnej sprawności fizycznej, psychicznej i intelektualnej w różnym wieku, z różnymi potrzebami i możliwościami poruszania się i wykonywania potrzebnych czynności w otaczającym środowisku. Znaczną grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Osoby te mają duże problemy w aktywnym uczestnictwie w życiu swoich społeczności, szczególnie w gminach miejsko-wiejskich. Na ich sytuację życiową wpływają również mniejsze niż w dużych miastach możliwości aktywizacji zawodowej. Ograniczenia wynikające z niepełnosprawności utrudniają lub uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia w tradycyjnym systemie organizacji pracy. Przyczyny niepełnosprawności są bardzo zróżnicowane, indywidualne. Niepokojący jest fakt, iż z każdym rokiem wzrasta procent niepełnosprawnych, także tych z zaburzeniami psychicznymi. Największy odsetek osób niepełnosprawnych dotyczy grupy opisywanej jako niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym, zaś natężenie tego zjawiska nasila się z wiekiem - najwięcej osób niepełnosprawnych jest w wieku 45 lat i więcej. Osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, na ulicy, przybierające postać barier:

architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury.

Niepełnosprawność jest powodem korzystania z pomocy społecznej oraz innych form pomocy ze strony powołanych do tego podmiotów. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2011 roku przyznał pomoc z tytułu niepełnosprawności 86 rodzinom, w skład których wchodziło 210 osób.

Tabela nr 18 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2005 – 2011.

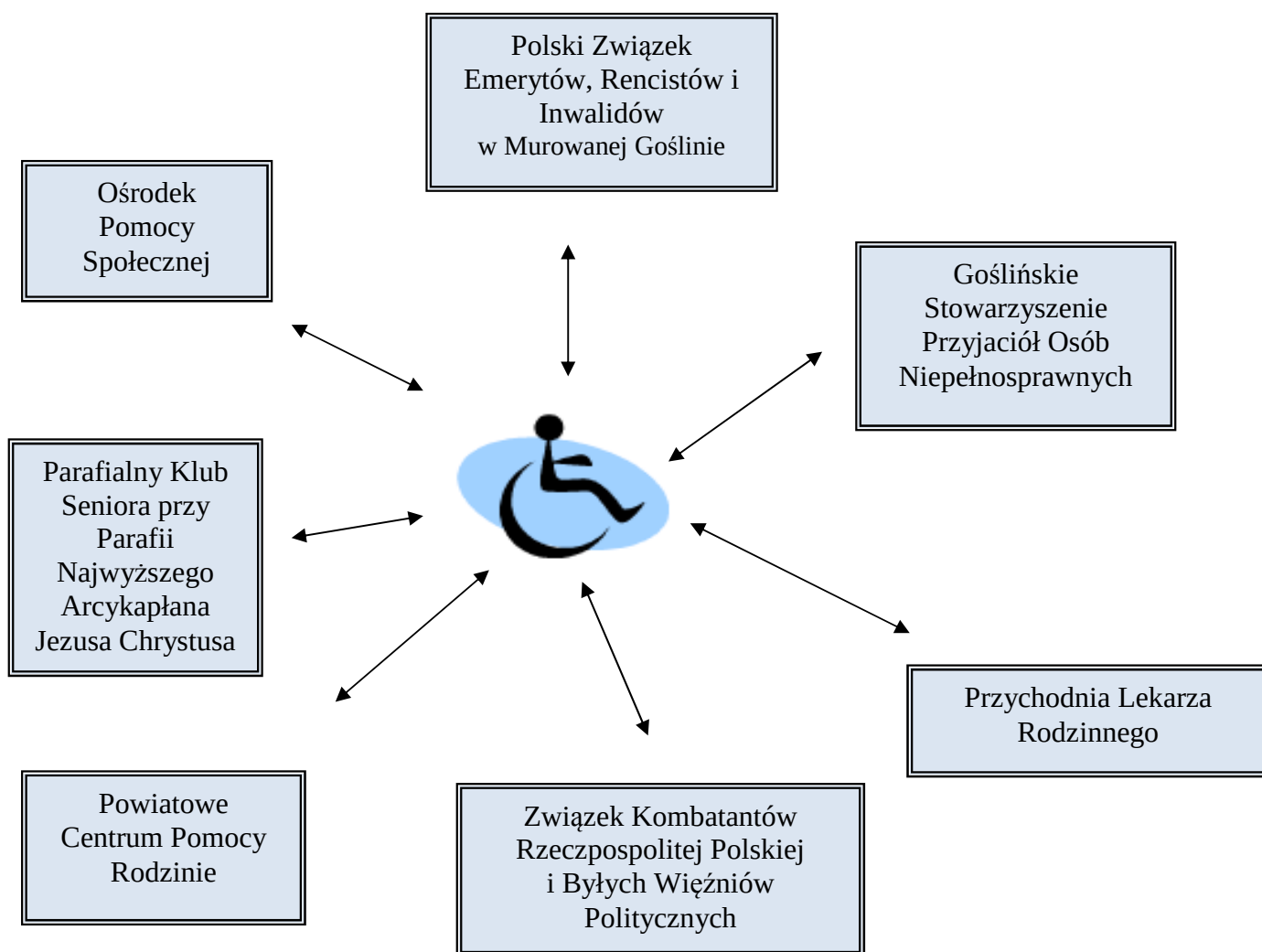
stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin ogółem	118	110	81	107	114	105	86
W tym na wsi	57	50	38	48	50	43	29
Liczba osób w rodzinach	362	321	239	311	331	272	210

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

W Murowanej Goślinie działa Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych. Celem działalności Stowarzyszenia jest niesienie pomocy we wszystkich dziedzinach życia osobom z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, sprzężoną oraz ich rodzinom lub opiekunom. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez organizowanie oraz prowadzenie działalności: rehabilitacyjnej, terapeutycznej, leczniczej, edukacyjnej, kulturalnej, integracyjnej i rekreacyjnej dla osób niepełnosprawnych, a także zapewnienie pomocy prawnej, materialnej, lekarskiej. Udziela informacji w zakresie problematyki środowiska osób niepełnosprawnych, inspiruje i popiera badania naukowe sprzyjające postępowi w dziedzinie rehabilitacji psychofizycznej i adaptacji społecznej osób niepełnosprawnych, prowadzi szkolenia kadr oraz rodzin pod kątem rehabilitacji i edukacji.

W 2011 roku świadczenia rodzinne z tytułu zwiększonych potrzeb osób niepełnosprawnych tzw. zasiłek pielęgnacyjny wypłacone były w kwocie 431 613,00 zł, co daje łącznie 2 821 wypłaconych świadczeń. Natomiast świadczenie z tytułu rezygnacji z zatrudnienia na rzecz sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną otrzymało 71 osób, łącznie wypłacono 656 świadczeń w kwocie 337 255 zł.

Struktura oddziaływań skierowanych w stronę osób niepełnosprawnych miasta i gminy Murowana Goślina

3.7 Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.

Jednym z kluczowych problemów wpływających na jakość życia w gminie Murowana Goślina jest stan bezpieczeństwa publicznego.

Według stanu na koniec 2011 roku w Komisariacie Policji w Murowanej Goślinie pracuje 18 osób wraz z komendantem oraz dwie osoby cywilne. W gminie Murowana Goślina od 2005 roku rozpoczęła funkcjonowanie Straż Miejska, na koniec 2011 roku w składzie 2 strażników miejskich wraz z komendantem. Jednym z najważniejszych zadań Straży Miejskiej są działania prewencyjne mające na celu zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom m.in. włamania, dewastacje, niszczenie mienia. Zadania te realizowane są poprzez pełnienie służby patrolowej zarówno samodzielnie jak i wspólnie z Policją i Strażą Leśną.

Tabela nr 19 Statystyka ujawnionych przestępstw i wykroczeń na terenie Miasta i Gminy (stan na 31.12.2011r.)

Lp.	Rodzaj przestępstwa i wykroczenia	Liczba
1	Przeciwko porządkowi publicznemu	14
2	Przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	18
3	Przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	40
4	Przeciwko interesom konsumentów	2
5	Przeciwko obyczajowości publicznej	1
6	Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	5
7	Ustawa o wychowaniu w trzeźwości...	17
8	Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku...	16
9	Prawo o miarach	1
10	Ustawa o ochronie zwierząt	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Murowanej Goślinie.

Straż Miejska zabezpiecza również imprezy odbywające się na terenie gminy, dba o porządek w gminie, kontroluje umowy na wywóz nieczystości stałych, oraz płynnych chcąc w ten sposób zapobiegać powstawaniu dzikich wysypisk i zanieczyszczaniu środowiska. Strażnicy miejscy zajmują się także ściganiem osób nietrzeźwych i spożywających alkohol w miejscach publicznych. W kręgu

zainteresowań Straży Miejskiej jest także przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy trzymaniu zwierząt, w szczególności psów, oraz przepisów Ustawy o ochronie zwierząt. Straż Miejska zajmuje się również nieprawidłowo parkującymi pojazdami, oraz kontrolą prędkości w szczególnie niebezpiecznych miejscach – przy pomocy fotoradaru.

Straż Miejska w 2011 roku przyjęła 307 interwencji i zastosowała następujące sankcje:

- 75 nałożonych mandatów karnych,
- 5 wniosków o ukaranie sporządzonych do Wydziału Karnego Sądu Rejonowego,
- 35 innych sankcji w tym pouczenia.

3.8 Pomoc społeczna

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza, jeśli chodzi o osoby, które mają wszelkie warunki ku temu, aby podjąć pracę. Zakłada się, że winna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem. Adresatami pomocy społecznej są obywatele Polski i cudzoziemcy posiadający prawo stałego pobytu lub status uchodźcy, zamieszkujący i przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współudziału w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Wysoce niepokojące jest także trwałe uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania osobistej odpowiedzialności za los własny i własnej rodziny, prowadzące do wykorzystania pomocy społecznej i instytucji gminnych, jako naturalnego i należnego sposobu świadczeń ze strony społeczeństwa.

Jednym z głównych celów prowadzonej polityki społecznej powinno być zatem wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby

mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia, a instytucje państwowe i samorządowe winny pełnić wobec jednostek, rodzin i organizacji społecznych jedynie rolę pomocniczą.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej w samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela bądź innej osoby, za zgodą zainteresowanego, lub na wniosek przedstawiciela ustawowego. Pomoc może być także udzielona z urzędu. Rodzina lub osoba zgłasza się po pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu zamieszkania. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają przeprowadzenia uprzednio wywiadu środowiskowego /rodzinnego/ przez pracownika socjalnego.

Zasady przyznawania pomocy społecznej.

Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia pomocy społecznej.

Zgodnie z zapisem art.36 ustawy o pomocy społecznej, świadczeniami z pomocy społecznej są: świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne. Do pomocy finansowej zaliczamy: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie się, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie się oraz na kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców. Natomiast do świadczeń niepieniężnych: pracę socjalną, bilet kredytowy, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie się, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze. Ponadto ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku określa szczegółowo zakres zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Ośrodek Pomocy Społecznej szczególny nacisk kładzie na realizację wieloletniego rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2011 roku dożywianiem w szkołach w formie gorącego posiłku objętych było 121 dzieci oraz dwie osoby dorosłe. Łączna liczba sfinansowanych posiłków to 13799 oraz zasiłki celowe na zakup posiłku dla dzieci i osób dorosłych pozostających w domach. Koszt realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł 132 064,00 zł, z tego 52 826,00 zł ze środków własnych oraz 79 238,00 zł ze środków z budżetu państwa.

Świadczenia rzeczowe to nie tylko pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, to także przyznawane świadczenia w naturze jako żywność lub leki dla tych osób i rodzin, gdzie zachodzi podejrzenie o zmarnotrawieniu

przyznanej pomocy finansowej lub wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem np. na zakup alkoholu. Pomoc w naturze to także paczki świąteczne dla dzieci uczęszczających do świetlic opiekuńczo-wychowawczych i klubów młodzieżowych oraz dla osób samotnych i w wieku sędziwym. Corocznie organizowane jest "Spotkanie Wigilijne" dla osób starszych i samotnych.

Od 2009 roku Ośrodek Pomocy Społecznej dzięki współpracy z Fundacją „Bread of Life” z Długiej Gośliny wydaje żywność w ramach programu PEAD. Z tej formy pomocy w 2011 roku skorzystało 346 rodzin i osób:

- wydano 150 kg odzieży dla 8 rodzin (23 osoby),
- wydano 16 ton żywności dla 110 rodzin (323 osoby).

Różnorodność podejmowanych działań i realizacji wszelkich zadań wymaga koordynacji i ścisłej współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na terenie gminy i poza naszą gminą. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Urzędem Miasta i Gminy, szkołami w mieście i na wsiach, pedagogami szkolnymi, Przychodnią Lekarza Rodzinnego, Komisariatem Policji, sołtysami, parafiami, Związkiem Kombatantów, Związkiem Emerytów i Rencistów. Osobom i rodzinom wymagającym wsparcia udzielana jest pomoc w formie pomocy socjalnej dotyczącej porad, informowania, wspierania, pomocy w przygotowywaniu wniosków do sądów, kierowania do zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności. Podopieczni mają również możliwość korzystania z porad prawnych. Kompletuje się także dokumentację na wnioski do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie odnośnie umieszczania uczniów w Ośrodkach Socjoterapeutyczno - Wychowawczych oraz na wnioski podopiecznych dotyczące skierowania do Zakładów Opiekuńczo - Leczniczych i Domów Pomocy Społecznej.

Pomocą w zakresie obliczania i wypłat dotacji mieszkaniowych do 2011 roku zajmował się Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie. Od 2012 roku zadanie to przejął Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela nr 21 Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2005 – 2011.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kwota dodatków	1 197 401	1 242 841	1 207 597	999 401	998 580	980 128	1 020 372
Liczba osób	6164	5724	5056	3911	3460	3451	3386

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.

Wychodząc naprzeciw problemom występującym w gminie Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z różnymi instytucjami podejmuje działania w celu zaspokajania wszelkich potrzeb społeczności lokalnej.

Tabela nr 22 Powody przyznania pomocy w 2011 roku.

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
Ubóstwo	152	69	431
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	10	4	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	60	32	292
w tym wielodzietność	39	24	221
Bezrobocie	93	44	280
Niepełnosprawność	86	29	210
Długotrwała lub ciężka choroba	102	35	248
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	56	32	215
w tym rodziny niepełne	42	22	138
w tym rodziny wielodzietne	15	13	86
Przemoc w rodzinie	2	0	6
Alkoholizm	22	12	45
Narkomania	1	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	5	8
Zdarzenie losowe	4	0	4
Sytuacja kryzysowa	1	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Swoje działania Ośrodek kieruje na wspieranie rodzin, udzielanie wszelkiego rodzaju pomocy, stymulowanie do samodzielnego radzenia sobie w życiu. Podjęte działania wyrażały się w bardziej celowym i ukierunkowanym wydatkowaniu środków finansowych a także w dostosowaniu różnych form pomocy do zmieniających się potrzeb mieszkańców gminy.

Świadczenia rodzinne

W odniesieniu do niezamożnych rodzin z dziećmi mają zastosowanie różnorodne formy pomocy. Dla prawidłowego funkcjonowania rodziny ważne jest, aby miała ona zapewnione odpowiednie warunki bytowe, a w szczególności dochód pozwalający na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Jedną z bardziej potrzebnych form pomocy dla rodzin niezamożnych jest pomoc finansowa realizowana w postaci świadczeń rodzinnych.

Od 1 maja 2004 roku Ośrodek realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych. Została powołana nowa komórka do spraw świadczeń rodzinnych, która swoje działania opiera na ustawie o świadczeniach rodzinnych z 28 listopada 2003 roku. Wprowadzenie w życie tej ustawy zapoczątkowało reformę systemu zasiłków rodzinnych, który stanowi podstawowy instrument polityki rodzinnej. Dlatego też świadczenia rodzinne powinny być wykorzystane do realizacji celów tej reformy, do których należy przede wszystkim tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju rodziny, a zwłaszcza dla prawidłowego wypełniania funkcji rodzinnych a w szczególności prokreacyjnej, opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej.

System świadczeń rodzinnych kierowany jest nie tylko do rodzin najuboższych, ale także do rodzin średnio zamożnych.

Świadczenia rodzinne obejmują trzy rodzaje świadczeń : zasiłki rodzinne wraz z dodatkami , świadczenia opiekuńcze, oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka potocznie zwaną „ becikowym ”.

Pomoc finansowa w postaci zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłku przysługujących w określonych sytuacjach, udzielona rodzinom na terenie naszej gminy, spełniającym warunki do przyznania pomocy wyniosła 1 827 291,76.

W Dziale Świadczeń Rodzinnych od roku 2004 zarejestrowano 2300 rodzin. Należy mieć świadomość, że sam zasiłek rodzinny, który dziś przyznawany jest na poziomie od 68 do 98 zł na dziecko, w zależności od

liczby dzieci w rodzinie, nie stanowi dostatecznej ochrony przed ubóstwem dzieci. Dlatego ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje możliwość wypłacania dodatków, uwzględniając szczególne sytuacje dzieci wychowywanych w rodzinach.

Są to dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- rozpoczęcia roku szkolnego.

Drugi rodzaj świadczeń w postaci świadczeń opiekuńczych, tj. zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne ma na celu wspomoczenie rodziny z dzieckiem lub osobami niepełnosprawnymi .

W roku 2011 Ośrodek wypłacił tych świadczeń w kwotach: zasiłek pielęgnacyjny 431 613 zł, świadczenie pielęgnacyjne 337 255 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje każdej rodzinie bez względu na dochód. Świadczenie to zostało wprowadzone w życie nowelizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych od dnia 09 lutego 2006 roku i wynosi 1000 zł na każde dziecko. W roku 2011 Ośrodek wypłacił tych świadczeń w kwocie 199 000 zł.

Podkreślić należy, że większej pomocy wymagają rodziny wielodzietne, wychowujące troje, a zwłaszcza czworo i więcej dzieci. Dzieci wychowujące się w rodzinach wielodzietnych stanowią ponad jedną trzecią ogółu młodej populacji, a więc warunki rozwojowe tych dzieci w istotny sposób wpływają na kondycję kolejnych generacji. Dla rodzin wielodzietnych ustawa przewiduje wypłatę specjalnego dodatku na trzecie i kolejne dziecko. Wdrożona reforma świadczeń rodzinnych umożliwiła przejęcie całej administracji systemu przez gminy. Stworzyło to prawidłową realizację świadczeń, szczególnie z punktu widzenia interesu osób uprawnionych ale także z punktu widzenia budżetu państwa jako instytucji finansującej ten system.

Tabela nr 23 Ilość i kwota świadczeń rodzinnych wg stanu na dzień 31.12.2011r.

Lp.	Świadczenia rodzinne	Ilość świadczeń zrealizowanych w 2011 roku	kwota świadczeń zrealizowanych w 2011 roku
1	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	71	71 000
2	z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	666	262 693
3	z tytułu samotnego wychowywania dziecka	657	113 530
4	z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	591	45 680
5	z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	735	73500
6	z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1402	70 100
7	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w bursie lub internacie	41	3610
8	z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2038	163 040
9	z tytułu zwiększonych potrzeb osób niepełnosprawnych – zasiłek pielęgnacyjny	2821	431 613,00
10	z tytułu rezygnacji z zatrudnienia na rzecz sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną	656	337 255

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Fundusz alimentacyjny

W okresie 01.09.2005r. do 31.08.2008r. osoby samotnie wychowujące dzieci, mające zasądzone alimenty, których egzekucja była bezskuteczna otrzymywały zaliczkę alimentacyjną. Natomiast od dnia 01.10.2008r. działania wobec dłużników podejmowane są na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W związku z tym zaliczkę alimentacyjną zastąpiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego oraz zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego jest to kwota wypłacona osobie uprawnionej przez organ właściwy wierzyciela (tj. przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej) na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli jego egzekucja jest bezskuteczna. Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł miesięcznie. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Działania prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W 2011 roku zarejestrowanych było 169 dłużników alimentacyjnych, wobec których prowadzone jest postępowanie, z czego 64 dłużników zamieszkuje w naszej gminie. W tym okresie przeprowadzonych zostało 28 wywiadów alimentacyjnych. Na dłużników zostały nałożone następujące sankcje:

- liczba zobowiązań do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy – 6,

- wnioski o wszczęcie postępowania do prokuratury – 8,
- wnioski o zatrzymanie prawo jazdy – 5.

Ogólna liczba osób uprawnionych do korzystania z funduszu alimentacyjnego wynosiła 103 osoby. W 2011 roku wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 432 565,00 zł z czego zwróconych przez dłużnika zostało 23 889,41. Środki na realizację zadań zarówno z funduszu alimentacyjnego jak i świadczeń rodzinnych są finansowane z Budżetu Państwa.

Usługi opiekuńcze

Jedną z form pomocy przyznawaną dla osób starszych i niepełnosprawnych są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. W świetle ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Dzięki usługom opiekuńczym zapewniona jest opieka w miejscu zamieszkania, zapobiega to ewentualnej utracie kontaktu ze swoim środowiskiem przez osobę korzystającą z tej formy pomocy. Świadczenia dla osób starszych z tytułu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2011 wyniosły 34 384,31 zł. Kwota ta została przeznaczona na wynagrodzenie dla osób sprawujących na podstawie umowy zlecenia usługi opiekuńcze. Łącznie usługi świadczone dla 16 osób. Czasem jednak realizacja usług opiekuńczych nie jest możliwa do zapewnienia w miejscu zamieszkania danej osoby i wtedy osoba wymagająca stałej opieki może ubiegać się o skierowanie do Domu Pomocy Społecznej. Placówki tego rodzaju zapewniają swoim podopiecznym całodobową opiekę oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne. Domy Pomocy Społecznej umożliwiają również swoim mieszkańcom korzystanie z przysługujących im świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2011 roku Ośrodek Pomocy Społecznej ponosił odpłatność za 6 osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej w wysokości 124 516,67 zł.

IV. ANALIZA SWOT

4.1 Wprowadzenie.

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie zasobów i możliwych zagrożeń. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S - Strengths	Mocne strony
- W - Weaknesses	Słabe strony
- O - Opportunities	Możliwości
- T - Threats	Zagrożenia

Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

Wbrew powszechnym poglądom analiza sił, słabości oraz szans i zagrożeń nie jest tylko i wyłącznie narzędziem diagnostycznym, lecz na podstawie tej analizy rozwinęły się metody pozwalające na wyznaczenie w usystematyzowany sposób opcji strategicznego działania organizacji (firmy, gminy). Jedną z takich metod, oferujących coś więcej, niż tylko ogólny kierunek działania, wyrażający się w stwierdzeniu „wzmacniaj silne strony, wykorzystując szanse i jednocześnie eliminuj słabe strony, omijając zagrożenia” jest analiza SWOT-TOWS.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, zaś szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

4.2. SWOT – Wsparcie dla rodzin

RODZINA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• działalność OPS - pomoc materialna - usługi opiekuńcze - dożywianie dzieci w szkołach - organizowanie wypoczynku dla dzieci - wydawanie żywności • Klub Pracy OHP • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Poznań • „Caritas” oddziały parafialne • Poradnia Rodzinna • Świetlice Opiekuńczo-Wychowawcze • Kluby Młodzieżowe • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy - porady specjalistów: prawnika, psychologa, terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu i narkotyków • Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych	• pokoleniowość rodzin korzystających z pomocy (syndrom uzależnienia od pomocy społecznej), • roszczeniowość podopiecznych • ograniczone środki finansowe na pomoc społeczną • niewystarczająca pomoc psychologiczna i terapii rodzin w sytuacjach kryzysowych • brak domu dziennego pobytu dla osób starszych • marginalizacja najstarszych członków rodziny

• Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów • Związek Kombatantów RP • działalność socjalno-bytowa • działalność kulturalna • pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• tworzenie lokalnych koalicji podmiotów i organizacji działających w sferze pomocy społecznej • integracja z Unią Europejską	• bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów • uzależnienie osób i rodzin od pomocy społecznej • brak poczucia bezpieczeństwa • zwiększenie liczby urodzeń dzieci w związkach nieformalnych

4.3 SWOT – Zjawisko bezrobocia

MŁODZIEŻ i DOROŚLI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Klub Pracy OHP • dostęp do oświaty: - szkolnictwo podstawowe - gimnazjalne - ponadgimnazjalne • programy profilaktyczne • opieka socjalna • dożywianie w szkołach • wypoczynek letni i zimowy • Świetlice Opiekuńczo-Wychowawcze • Kluby Młodzieżowe • bliska odległość do miejsc pracy w obrębie Poznania • prace społecznie-użyteczne • staże absolwenckie • projekty współfinansowane ze środków z Unii Europejskiej	• nieadekwatne wykształcenie osób poszukujących pracy do potrzeb rynku • mała aktywność i integracja środowiska • uzależnienia • zbyt wysokie koszty zatrudniania pracowników przyczyniające się do rozwoju „szarej strefy” • pokoleniowość powielania modelu życia zawodowego opartego na pracach dorywczych bądź pracach bez umowy o pracę
SZANSE	ZAGROŻENIA

• świadomość społeczna • wysoki poziom wykształcenia • umiejętności społeczne • promocja zdrowego stylu życia	• apatia i bezradność społeczna • wzrost liczby osób uzależnionych • bezradność społeczna • niż demograficzny • odpływ do innych gmin aglomeracji poznańskiej • podejmowanie pracy poza granicami kraju
--	--

4.4 SWOT - Patologie i uzależnienia

PATOLOGIE I UZALEŻNIENIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy - pomoc prawna - specjaliści: terapeuta ds. uzależnień, psycholog dla osób zagrożonych patologią i uzależnieniem - grupy terapeutyczne uzależnionych i współuzależnionych - współpraca z policją i strażą miejską	- małe zaangażowanie lokalnych mediów w informowanie o zagrożeniach i możliwościach pomocy - niestabilny rynek pracy - integracja społeczna - stygmatyzacja społeczna
SZANSE	ZAGROŻENIA
- poziom edukacji społecznej - rozwój społecznych grup wsparcia - współpraca wielopodmiotowa - promocja zdrowego stylu życia	- poziom zrozumienia w społeczeństwie znaczenia problematyki - brak adekwatnych rozwiązań prawnych - wzrost liczby osób marginalizowanych społecznie mających problemy uzależnień - mody i wzorce społeczno-kulturowe

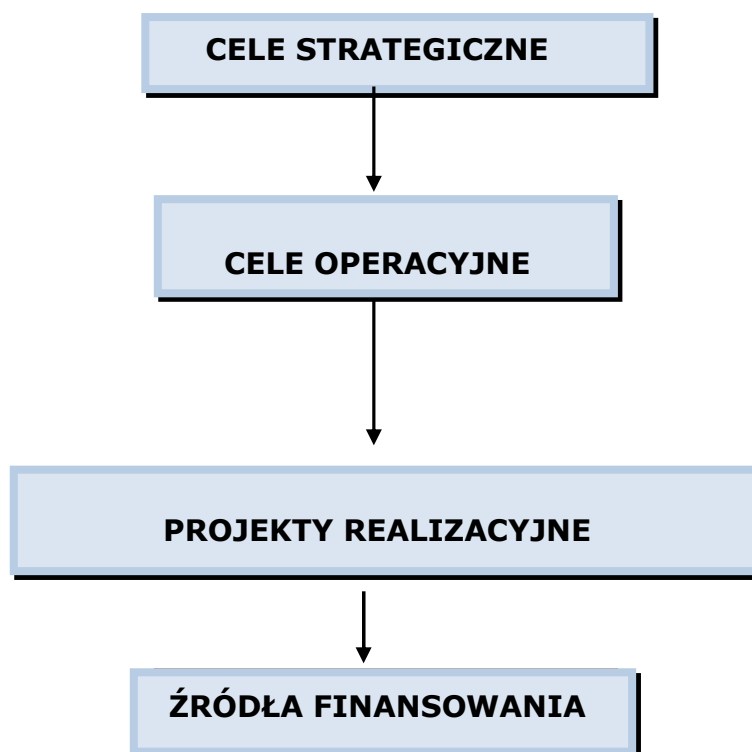
4.5 SWOT – OSOBY W WIEKU STARSZYM

OSOBY W WIEKU STARSZYM	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• działalność OPS - pomoc materialna - usługi opiekuńcze - dożywianie - wydawanie żywności • „Caritas” oddziały parafialne • Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych • Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów • Związek Kombatantów RP • działalność socjalno-bytowa • działalność kulturalna • pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej	• ograniczone środki finansowe na pomoc społeczną • niewystarczająca pomoc psychologiczna • brak domu dziennego pobytu dla osób starszych • niewystarczająca profilaktyka działań propagujących zdrowy styl życia, w tym aktywność fizyczną
SZANSE	ZAGROŻENIA
• tworzenie lokalnych koalicji podmiotów i organizacji działających w zakresie organizowania czasu wolnego dla osób starszych • integracja z Unią Europejską	• brak poczucia bezpieczeństwa • ograniczenia wynikające z obniżonej sprawności psychomotorycznej • marginalizowanie osób starszych

V STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

5.1. Cele strategiczne, operacyjne, projekty realizacyjne i źródła finansowania.

Priorytetowym założeniem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina. Obszary społeczne, na jakie strategia kładzie największy nacisk to rodzina, patologie i uzależnienia, zjawisko bezrobocia oraz problemy osób starszych. Głównym celem na lata 2005-2015 jest stworzenie instrumentów, metod i sposobów takiego oddziaływania na sferę społeczną, by osiągnąć globalną poprawę warunków życia mieszkańców oraz w wyraźny sposób podnieść jakość życia.

5.2. RODZINA

Cel strategiczny:

SPRAWNY SYSTEM ZAPOBIEGANIA KRYZYSOM RODZINY ORAZ KOMPLEKSOWE WSPARCIE RODZINY

CELE OPERACYJNE:

- pomoc w integracji ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym,
- tworzenie instytucjonalnych form opieki w środowisku lokalnym,
- organizowanie różnych dziennych form wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną w środowisku lokalnym,
- inicjowanie i rozwój form integracji rodzin ze społecznością lokalną
- podejmowanie inicjatyw na rzecz wsparcia rodziny,
- tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych,
- tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności rodzin w miejscu zamieszkania,
- diagnozowanie i analizowanie potrzeb osób i rodzin, pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca na:

- objęciu opieką psychologiczną i pedagogiczną członków rodziny
- ofercie wsparcia środowiskowego dla rodzin dysfunkcyjnych zagrożonych rozpadem
- długofalowej pracy socjalnej na bazie kontraktu socjalnego

2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

- z systemu pomocy społecznej,
- z systemu świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych,
- z systemu dodatków mieszkaniowych,

- 3.** Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczącej się, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
- 4.** Wspieranie działań mających na celu poprawę funkcjonowania świetlic opiekuńczo-wychowawczych oraz klubów młodzieżowych na terenie gminy Murowana Goślina.
- 5.** Rozwój specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej.
- 6.** Szkolenie pracowników pedagogicznych – wychowawców, pedagogów, psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych, policjantów w zakresie pracy z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
- 7.** Podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony dziecka w rodzinie.
- 8.** W zakresie profilaktyki dzieci i młodzieży funkcjonowanie Klubów Młodzieżowych i Świetlic Opiekuńczo-Wychowawczych oraz animatorów spędzania czasu wolnego.
- 10.** Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego w gronie rodzinnym poprzez realizację takich przedsięwzięć jak:
 - Organizacja Pikniku dla Rodzin
 - Musica sacra Musica profana w Długiej Goślinie
 - Jarmark św. Jakuba
 - Targ wiejski w Boduszewie
 - Budowa placów zabaw
- 11.** Promowanie i wspieranie rodzin, szczególnie wielodzietnych.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM POMOCY NA RZECZ ZAPOBIEGANIA KRYZYSOM RODZINY ORAZ KOMPLEKSOWE WSPARCIE RODZINY

- Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji
- Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz rodziny
- publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej

- media lokalne
- instytucje oświatowe na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina
- Kościoły
- Policja
- Straż Miejska
- PCPR
- Sołectwa

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet państwa
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,

CZAS REALIZACJI

- praca ciągła.

5.3. ZJAWISKO BEZROBOCIA

Cel strategiczny:

OPRACOWANIE SYSTEMU WSPARCIA DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH BEZROBOCIEM I ZAGROŻONYCH DŁUGOTERMINOWYM POZOSTANIEM BEZ PRACY

CELE OPERACYJNE:

- wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania zatrudnienia ,
- rozwój specjalistycznego poradnictwa zawodowego, psychologicznego, pedagogicznego niwelującego psychospołeczne skutki bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin,
- stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość i samorealizację,
- popularyzowanie i wspieranie zajęć pozaszkolnych,
- promocja i wspieranie wolontariatu,
- przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

- 1.** Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy:
 - a. organizacja staży dla absolwentów
 - b. organizacja prac społecznie użytecznych
 - c. promowanie klubów pracy i szkoleń zawodowych
 - d. zdobywanie środków pozabudżetowych w tym z funduszy unijnych na aktywizację i reintegrację osób bezrobotnych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- 2.** Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, tak by zachęcać je do systematycznego poszukiwania stałej pracy. W szczególności należy dążyć do udzielania osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa i wsparcia oraz zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
- 3.** Praca socjalna na bazie kontraktów socjalnych.
- 4.** Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.
- 5.** Objęcie pomocą w szerokim zakresie w tym pomocą w naturze w postaci gorących posiłków dzieci z rodzin osób pozostających bez zatrudnienia.

6. Dofinansowanie szkoleń zawodowych oraz badań lekarskich osób bezrobotnych.

8. Promowanie Goślińskiej Strefy Przemysłowej jako sprzyjającej dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy.

9. Promowanie na terenie gminy działań zmierzających do aktywizacji osób bezrobotnych – Klub Pracy OHP.

10. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy np. WUP.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH BEZROBOCIEM I ZAGROŻONYCH DŁUGOTERMINOWYM POZOSTANIEM BEZ PRACY

- Klub Pracy OHP
- Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- Kluby Młodzieżowe
- Oświata
- Media lokalne
- Kościoły
- Policja
- Straż Miejska
- Fundacja „Bread of Life” Długa Goślina

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet państwa
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,

CZAS REALIZACJI

- praca ciągła

5.4. UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW ORAZ PRZEMOC W RODZINIE

Cel strategiczny:

ZMNIEJSZENIE ROZMIARÓW AKTUALNIE WYSTĘPUJĄCYCH PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY ORAZ ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU NOWYCH, POPRZECZ PROPAGOWANIE TRZEŹWOŚCI I ABSTYNENCJI W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ ORAZ ZAPEWNIENIE CIĄGŁOŚCI DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE TERAPEUTYCZNYM DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN ORAZ OFIAR I SPRAWCÓW PRZEMOCY I ICH RODZIN

CELE OPERACYJNE

- realizacja zadań przewidzianych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia,
- prowadzenie działań profilaktyczno – terapeutycznych dla osób uzależnionych,
- realizacja programów profilaktycznych w szkołach,
- stworzenie warunków do tworzenia grup samopomocowych dla uzależnionych (AA – Anonimowi Alkoholicy) oraz współuzależnionych,
- opracowanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- ochrona dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców,
- promocja zdrowego stylu życia.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

1. Organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
2. Rozwijanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania

narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych i klubów młodzieżowych.

4. Organizowanie szkoleń i konferencji dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wychowawców, pedagogów, psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych, policjantów.
5. Zaspokajanie socjalnych i bytowych potrzeb dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.
6. Pomoc w postaci gorącego posiłku (pełnego obiadu) w szkole.
7. Finansowanie wypoczynku letniego i zimowego, wycieczek szkolnych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.
8. Realizacja zajęć w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych oraz klubach młodzieżowych na terenach wiejskich.
9. Prezentowanie w mediach lokalnych problematyki zapobiegania przemocy w rodzinie.
10. Tworzenie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM WSPARCIA W CELU ZMNIEJSZENIA UŻYWANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH I POPRAWĘ SYTUACJI RODZIN Z PROBLEMEM UZALEŻNIEŃ

- Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- Kluby Młodzieżowe
- Świetlice opiekuńczo-wychowawcze
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców
- Oświata
- Media lokalne

- Kościoły
- Policja
- Straż Miejska
- Fundacja „Bread of Life” Długa Goślina
- Organizacje pozarządowe
- Narodowy Fundusz Zdrowia

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet państwa
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,

CZAS REALIZACJI

- praca ciągła.

5.5. WSPARCIE OSÓB STARSZYCH W FUNKCJONOWANIU W ŚRODOWISKU

Cel strategiczny:

Rozwijanie systemu pomocy i wsparcia środowiskowego osobom w wieku podeszłym i sędziwym oraz niesprawnym z racji wieku.

CELE OPERACYJNE:

- stworzenie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy,
- aktywizowanie osób starszych do udziału w życiu społecznym i kulturalnym gminy,
- stworzenie działalności Dziennego Domu Seniora, jako ośrodka wsparcia typu dziennego o charakterze gminnym dla osób starszych,
- aktywizacja rodzin na rzecz zapewniania opieki swoim najbliższym, wymagającym pomocy w postaci usług opiekuńczych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w tworzeniu lokalnych sieci wsparcia,
- aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zmiana stereotypu człowieka starego, jako jednostki biernej społecznie,
- uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych,
- rozwijanie usług opiekuńczych w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry , co ma bezpośredni wpływ na jakość świadczonych usług.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

1. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych wymagających opieki w ich miejscu zamieszkania i środowisku poprzez:

- wizyty w środowisku pracowników socjalnych i propagowanie aktywnego i zdrowego trybu życia,
- ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia poprzez działania pracowników socjalnych i pielęgniarzy środowiskowe,
- podejmowanie działań mających na celu większe zaangażowanie rodziny w sprawowaniu opieki nad osobami wymagającymi tej formy pomocy,

- pośrednictwo w organizowaniu usług opiekuńczych przez rodziny osób wymagających pomocy w tej formie,
 - wspieranie osób.
- 2.** Wspieranie działalności Związku Emerytów i Rencistów w Murowanej Goślinie.
 - 3.** Stworzenie działalności Domu Dziennego Pobytu uwzględniającego możliwość krótkotrwałego, kilkugodzinnego pobytu jako ośrodka wsparcia typu dziennego o charakterze gminnym dla osób starszych.
 - 4.** Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania wsparcia osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym.
 - 5.** Stałe informowanie osób niepełnosprawnych, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych o możliwościach dofinansowania rehabilitacji społecznej ze środków PFRON.
 - 6.** Organizacja wolontariatu w pracy z osobami starszymi, niepełnosprawnymi i chorymi.
 - 7.** Stworzenie systemu wsparcia psychologicznego dla rodzin z osobą starszą czy niepełnosprawną (grupy wsparcia, poradnictwo).
 - 8.** Promowanie idei integracji międzypokoleniowej.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM POMOCY NA RZECZ OSÓB W PODESZŁYM I SĘDZIWYM WIEKU

- Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- Związek Emerytów i Rencistów
- Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych
- Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji
- Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych z racji wieku
- publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki PFRON

CZAS REALIZACJI

- praca ciągła.

VI. EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA

Definicje

Ewaluację określa się jako celowe i systematyczne zbieranie informacji, analizę i interpretację informacji o tym, w jakim stopniu zamierzone cele są rzeczywiście realizowane. Realizowany w sposób planowy proces zbierania, analizowania i wartościowania użytecznych informacji sprzyja ulepszaniu działań, badaniu i wartościowaniu procesów i ich wyników, ułatwia sprawowanie kontroli nad wykonywanymi działaniami.

Przedmiotem ewaluacji są przede wszystkim procesy i działania, których przebieg można zmienić w celu ich ulepszenia lub przyjęcia innych decyzji o sposobie ich prowadzenia.

Raportowanie jest podstawą do prowadzenia ewaluacji, jest ocenianiem, kontrolą, inspekcją, nadzorowaniem przebiegu realizowanych zadań w ramach strategii.

Jako procedura ewaluacja umożliwia nie tylko mierzenie jakości, ale spełnia również funkcje:

- opisywania i wyjaśniania badanej rzeczywistości,
- przyczyniania się do rozumienia badanej rzeczywistości przez gromadzenie informacji o postawach, doświadczeniach, opiniach,
- pobudzania aktywności środowiska lokalnego przez włączenie różnych grup w ewaluację,
- czynne wspieranie rozwoju, a nie tylko kontrola jego przebiegu.

Wdrażanie jakości i badanie efektów

Ewaluacja może towarzyszyć procesowi zmian, wdrażania jakości aż do jego zakończenia, przynosząc na bieżąco informacje o stanie realizacji zamierzeń, jak i może być stosowana po zakończeniu całego procesu, programu i przynosić informacje o jego efektywności. W przypadku mierzenia jakości będą to informacje o stopniu wdrożenia przyjętych standardów.

Proces ewaluacyjny.

A. Raportowanie:

Realizacja:

- 1) Wyznaczony pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Realizacja jeden raz w roku.

B. Ewaluacja :

Realizacja:

- 1) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie,

Realizacja programu ewaluacji wewnętrznej raz na trzy lata.

Opracowanie przedstawiane Burmistrzowi Murowanej Gośliny.

VII. ZAKOŃCZENIE

Polityka oraz organizacja systemu pomocy i wsparcia społecznego w mieście i gminie Murowana Goślina stara się wyjść naprzeciw tak zmiennym uwarunkowaniom społeczno-ekonomicznym jak i zmieniającym się potrzebom społecznym.

Planowana strategia jej realizacji opiera się na już istniejącym systemie pomocy i wsparcia społecznego wraz z jej rozwojem, wytyczeniem nowych kierunków i dostosowaniem do zmieniających się uwarunkowań społecznych.

Formułowane działania w postaci celów strategicznych, celów operacyjnych oraz projektów mają charakter długofalowy, polegają na inwestycji w kapitał ludzki, poprawę sytuacji materialnej, działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia oraz organizacji czasu wolnego dla osób starszych.

Przyjęcie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012 – 2015 pozwala na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Strategia ma zapewnić szerokie wsparcie i pomoc wyżej wymienionym sferom głównie w aspekcie odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania, samorealizacji i poczucia wzrostu jakości życia społeczności miasta i gminy Murowana Goślina.